

חיילים נעצרו בחדשד להתעללות בפלשתינים

לאור יום

התעללות בפלסטינים

על-ידי חיילי צה"ל

יולי 2001

בִּצְלָם

מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים

בצלם

מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים (א.ר.י.)

רחוב התעשיה 8 (קומה רביעית) ירושלים 93420

טלפון: 02-6735599, פקס: 02-6749111

B'TSELEM - The Israeli Information Center for
Human Rights in the Occupied Territories

8 Hata'asiya St. (4th Floor) Talpiot, Jerusalem 93420

Tel. 02-6735599, Fax. 02-6749111

بتسيلم - مركز المعلومات الإسرائيلي لحقوق الإنسان في الأراضي المحتلة
شارع هتاسيا 8 (الطابق الرابع) تلبيت القدس 93420, هاتف 6735599 (02), فاكس 6749111 (02)

E-mail: mail@btselem.org

<http://www.btselem.org>

ISSN 0793-4580

לאור יום

התעללות בפלסטינים על-ידי חיילי צה"ל יולי 2001

כתובה:
יעל שטיין

ריכוז מידע:
נמרוד אמזלק
קורין דגני

עבודת שטח:
מוסא אבו השאש
רסלאן מחאגינה

בשר:
ידיעות אחרונות 1.8.01

תוך שימוש בקתות רובים ובקסדות. חלק מהחיילים ניגשו למוניות, שברו את השמשות וחתכו את הריפוד ואת הצמיגים.

החיילים ציוו על הפלסטינים להסתדר בזוגות ולהכות אחד את השני, תוך שהם מאיימים עליהם שאם יסרבו הם יהרגו אותם. כאשר הפלסטינים היכו זה את זה בעדינות רבה מדי, לטעמם של החיילים, הם הכריחו אותם להכות אחד את השני בחזקה. בשלב מסוים של האירוע הורו החיילים לנהג המונית, ח'אלד רואאדה, להכות בחזקה את שמונת האחרים, כתנאי לשחרורם.

לאחר כשעתיים הורו להם החיילים לעזוב את המקום, תוך שהם מיידיים עליהם אבנים. ארבעה מהפלסטינים, בהם שני נהגי המוניות, פונו על-ידי תושבי הכפר כרמה לקבלת טיפול רפואי.

ביום שישי, 27.7.01, נסע אחד מעובדי השטח של בצלם, מוסא אבו השהש, לכפר כרמה, הסמוך למקום בו התעללו החיילים בנהגי המוניות ובנוסעיהם, לצורך עבודתו. בעת שהותו בכפר הוא ראה כמה חיילים שהתקרבו למכוניתו, אותה השאיר מחוץ לכפר, וניגש אליהם. הוא הבחין כי לגייפ בו נסעו היה מספר זהה לזה שמסר מוחמד א-סלאמין בעדותו. מאחר וחשב כי ייתכן ומדובר באותם חיילים, הזכיר אבו השהש, במסגרת השיחה הארוכה שהתנהלה ביניהם, את מקרה ההתעללות המובא בדו"ח זה. בתגובה לדברים אלה, אמר אחד החיילים כי המכות "הגיעו להם" שכן הם נסעו בדרך שהיתה סגורה, למרות שידעו שהנסיעה בו אסורה.

להלן עדויות של ארבעה מהפלסטינים בהם התעללו החיילים.

בדו"ח זה מובא תיאור של אירוע התעללות חמור במיוחד של חיילי צה"ל בפלסטינים, תושבי הכפר סמוע שבמחוז חברון. לפי העדויות שגבו תחקירני בצלם, עצרו חיילים שתי מוניות פלסטיניות ולאחר שהורו לשלוש נשים, לילדה של אחת מהן ולאדם מבוגר שנסעו במוניות לעזוב את המקום, התעללו 12 חיילים בתשעה פלסטינים במשך כשעתיים.

ביום שני, 23.7.01, בסביבות השעה 12:00 בצהריים, עצרו שני גייפים של חיילים מגדוד שמשון, המוצב באופן קבוע בגדה המערבית, מונית שנסעה על כביש סמוע-חברון, סמוך לכפר כרמה הנמצא כשמונה ק"מ צפונית-מערבית לסמוע. במונית היו שלושה נוסעים. הם הורו לנהג המונית ולנוסעים לרדת ממנה, תוך שהם צועקים עליהם ומכים אותם, ולקחו מהם את תעודות הזהות.

אחד הנוסעים, מוחמד סופיה, נלקח על-ידי אחד החיילים אל מאחורי הגייפ שעמד במקום. החייל היכה אותו בקת הרובה ובקסדה על ראשו ועל אוזנו השמאלית. לאחר כרבע שעה הגיע חייל נוסף שהיכה אותו עם חפץ מתכתי בראשו. כתוצאה ממכות אלה איבד מוחמד סופיה את ההכרה. נוסע נוסף, מחמוד חוואמדה, הוכה אף הוא על-ידי חיילים מיד לאחר שהורד מהמונית. באיומי נשק, הכריחו החיילים את נהג המונית, ח'אלד רואאדה, לנסוע עם המונית לתוך חלקת אדמה בתוך מטע הזיתים, בשטח המכוסה בסלעים. החיילים הורו לאדם מבוגר שהיה במונית לעזוב את המקום.

בשלב הזה הגיע למקום גייפ נוסף עם חיילים, שעצרו מונית אחרת שעברה בכביש. הם הורו לנוסעים, בצעקות ובמכות, לרדת מהמונית ולמסור להם את תעודות הזהות. הם הורו גם לנהג המונית הזו, מוחמד א-סלאמין, לנסוע עם המונית בשטח המכוסה בסלעים בתוך מטע הזיתים. החיילים הורו לכל הנוסעים שהיו במונית לרדת מהרכב. במונית היו שלוש נשים וילדה, והחיילים הורו להם בקללות לעזוב את המקום. הם ציוו על חמשת הגברים שהיו במונית ולנהג לעמוד, יחד עם שלושת הפלסטינים מהמונית הראשונה, ליד קיר של מחסן שנמצא בתוך המטע.

לאחר שתשעת הפלסטינים הועמדו בשורה בצמוד לקיר, החלו החיילים להכותם מכות קשות, בין השאר

עדויות של ח'אלד מורשיד חסן רוואשדה, בן 36, תושב סמוע - מחוז חברון, נשוי, נהג מונית¹

אני עובד כנהג מונית מזה שנתיים. מדי יום אני נוסע מכפרי, סמוע, לחברון, מרחק של 23 קילומטרים. בחודשים האחרונים, בגלל החסימות של סוללות העפר, אני לא תמיד יכול להגיע לחברון והמסלול שלי התקצר. הנסיעות שלי משתנות בהתאם למיקום החסימות של הצבא.

ביום שני, 23.7.01, בסביבות השעה 10:00 בבוקר בולדוזרים ישראליים הסירו את סוללות העפר שליד דורא ואל-פואר. בעקבות כך שבו נהגי המוניות להשתמש בקטע הכביש הזה. באותו בוקר נסעתי מחברון לסמוע ובחזרה. היו איתי שלושה נוסעים: אחמד סולימאן רוואשדה, בן 65; מוחמד חיליל אבו-סייף, בן 21; ומחמוד מוחמד חוואמדה, בן 21. כולם תושבי סמוע. כאשר הייתי במרחק של כשמונה קילומטרים מסמוע, בסביבות השעה 12:00, סומך לכפר קטן בשם כרמה, חלפתי על פני גייפ צבאי שחנה על הכביש. לצד הגייפ עמדו ארבעה חיילים. לאחר שהתרחקתי כחמישים מטרים מהגייפ הבחנתי שהחיילים מנופפים ומסמנים לי לעצור. בהתחלה התכוונתי להמשיך לנסוע אבל אז הבחנתי בגייפ נוסף במרחק של כ-400 מטרים לפניי.

עצרתי ואחד החיילים התקרב, לקח את תעודות הזהות שלי ושל הנוסעים והורה לי לצאת מהמונית. חייל אחר נכנס אל המכונית ופתח את תא הכפפות שליד מושב הנהג. הוא השליך את המסמכים, הקלטות והכסף שהיו שם על רצפת המכונית. בינתיים, הגייפ השני שחנה במרחק מה משם הגיע למקום וארבעה חיילים ירדו ממנו והצטרפו אל הארבעה האחרים. שישה חיילים החלו להכות בחוזקה את שני הנוסעים הצעירים יותר שבמונית. השניים נפלו על הקרקע והחיילים המשיכו לבעוט בהם ולהכות אותם בקתות הרובים שלהם. המכות נמשכו כעשר דקות.

החיילים דרשו ממני להסיע את המונית אל חלקת קרקע בתוך מטע זיתים מימין לכביש. קיר הפרדה

של כ-80 או 90 סנטימטרים מפריד בין הכביש לבין אותה חלקת קרקע. אמרתי לחיילים שהקיר הזה מונע ממני לנהוג אל המקום שהורו לי. אחד החיילים ענה לי: "או שתיסע לשם או שתהיה השאהיד של חברון היום". ניסיתי לנסוע באיטיות אך החייל דרש ממני לחזור אחורה ואז לנסוע במהירות. עשיתי זאת וכאשר פגעתי בקיר, המכונית נשאה אתה חלק ממנו אל תוך השטח. בקושי רב בלמתי את הרכב בין העצים. החייל הורה לי לכבות את המנוע ולצאת מן הרכב.

הוא נכנס בעצמו למונית והחל להסיע אותה על האבנים שנפלו מן הקיר ולהתנגש איתה בעצים. הוא עשה זאת במשך כעשר דקות אשר במהלכן נגרם נזק רב למכונית. הוא יצא ודרש ממני להסיע את המכונית אל תוך הקיר. סירבתי והוא שלף פגיון ואמר לי לחתוך את ארבעת צמיגי המכונית. סירבתי ואמרתי לו שהוא יכול לעשות את זה בעצמו. ניגשתי למכונית, כיביתי את המנוע והכנסתי את המפתחות לכיסי. הוא ניגש אל המכונית וחתך שני צמיגים. בשלב זה הוא הבחין במונית נוספת שהתקרבה למקום מכיוון חברון. באותה העת המשיכו חבריו להכות את שני הנוסעים הצעירים. הנוסע המבוגר קיבל את תעודת הזהות שלו בחזרה והצטוו לעזוב את המקום. בשלב הזה הצטרפו עוד ארבעה חיילים בגייפ נוסף שהגיע למקום. הם עצרו את המונית הנוספת. החייל שחתך את צמיגי המכונית חזר אל מכוניתי וחתך גם את שני הצמיגים הנוותרים.

מהמקום בו עמדתי יכולתי לזהות את נהג המונית שהגיע. זה היה מוחמד יוסף מוחמד א-סלאמין, בן 28, מסמוע. החיילים ציוו על הנוסעים לצאת מן הרכב. היו אתו שלוש נשים וחמישה גברים. הנשים שולחו לדרכן כאשר החיילים קוראים אחריהן: "לכו מכאן זונות". גם מנהג המונית הזאת דרשו החיילים לרדת אל השטח בו הייתי תוך נסיעה על קיר הפרדה. הוא סירב, אך אחד החיילים הצמיד את רובהו אל ראשו ואילץ אותו לנסוע. כפי שעשו עם המונית שלי, אחד החיילים נכנס למונית והתנגש איתה מספר פעמים בעצים.

1. העדות נבנתה על-ידי מוסא אבו הששה, בבית העד, ביום 25.7.01.

לאחר מכן הם אמרו לנוסעים לעמוד ליד הקיר והחלו להכות אותם. הם ניגשו אל נהג המונית השנייה ולקחו ממנו כסף. אז הם אמרו לו ללכת לעמוד עם הנוסעים. בזמן שהלך לשם, הם היכו ודחפו אותו.

בשלב הזה היינו תשעה גברים, ניצבים בשורה אחד ליד השני, והחיילים המשיכו להכות אותנו. הם התנהגו כאילו זה משחק עבורם. אחד החיילים שעמד במרחק מה משם רץ אלינו ובעט לאחד הנוסעים בבטן. הם בעטו בנו והיכו אותנו בידיהם ובקתות הרובים. זה נמשך כעשרים דקות.

הנוסעים היו עייפים מאוד ובקושי הצליחו לעמוד על רגליהם. ניכר היה שגם החיילים היו עייפים. הם התחלקו לשתי קבוצות - שישה חיילים בכל קבוצה. קבוצה אחת ניגשה לשתי המוניות והחלה להרוס אותן. בתחילה ניסו לשבור את השמשות עם אבנים קטנות אך משלא עלה הדבר בידם הציע אחד מהם להשתמש באבנים גדולות יותר. הם עשו זאת ושברו את השמשה הקדמית והשמאלית ואת המראות. אחר כך הם חתכו את הריפוד של התקרה ואת המושבים. המונית של מוחמד ניזוקה אף יותר. החיילים שברו את האלחוט שלו ואת הטייפ. החיילים אמרו לו שילך לערפאת שיקנה לו אלחוט חדש.

הקבוצה השניה ניגשה אלינו. אחד החיילים התקרב אלי והיכה אותי בידית של הפגיון שלו מתחת לעיני הימנית. הוא עקר את משענת היד של המונית שלי והטיח אותה בראשי. החיילים ציוו עלינו להסתדר בזוגות ולהכות אחד את השני. הם אמרו שיירו במי שיסרב לעשות זאת ושמי שרוצה להיות שאהיד צריך רק לסרב. התחלנו להכות אחד את השני. בתחילה ניסינו לעשות זאת בעדינות אבל החיילים היכו את מי שעשה זאת עד שהחל להכות בחוזקה. זה נמשך כעשר דקות.

הם הורו לאחד הנוסעים, עבד אל-מוטלב מוחמד מוסלח מחאריק, בן 21, להכות אותנו בזה אחר זה. הוא סירב אבל אחד החיילים איים להרוג אותו. הנוסעים האחרים אמרו לו שמוטב שיכה אותם. עם דמעות בעיניו הוא החל להכות אותנו באגרופיו בפנים ובראש. בתחילה עשה זאת בעדינות אבל אחד החיילים כיוון את רובהו אל ראשו וציווה עליו להכות ברצינות. הם אמרו לו להכות אותי במיוחד. הוא חבט בי שש או שבע חבטות בפנים.

החיילים החלו להכות אותנו בעצמם במשך כחמש דקות. שניים מאתנו כמעט התמוטטו: מוחמד אבו סייף, אשר דם החל לזרום מאוזנו השמאלית וגבר

נוסף שהיה קרוב לאיבוד הכרה ונפל כמה פעמים. ניסיתי לעזור לשניים האלה ולקחת אותם לצל עצי הזית. אחד החיילים ראה זאת, רץ אלי והיכה אותי בכתפי עם הרובה שלו. הוא שאל אותי אם אני מזדהה עם השניים האלה ועניתי לו שאיני רואה מדוע לא, שהרי הם נוסעים שלי ואני אחראי למה שקורה להם. הוא אמר לי שאני יכול לעזור להם לעזוב את המקום ולקבל בחזרה את תעודות הזהות שלהם אם אכה אותם בזה אחר זה.

סירבתי לעשות זאת ואז הוא הורה לי ולעוד שניים, עבד אל-מוטלב ומוחמד רוואשדה, לצאת מן השורה. הוא אמר שאם אנחנו לא רוצים להיות שאהידים ולהפוך למבוק קצר באל-ג'זירה כדאי שנתחיל להכות את האחרים.

הנוסעים האחרים ביקשו ממני לעשות כפי שהוא אמר. היססתי ודמעות עלו בעיני. הנוסעים התחננו שאעשה זאת ולבסוף הסכמתי. החייל הביא את אחד הנוסעים ודרש שאכה אותו בפנים. הוא אמר לאחרים שעמדו בשורה להתקרב ולצפות בכך. ניסיתי להכותו בעדינות אבל החייל הבחין בכך והדגים לי כיצד עלי לעשות זאת. האיש שניצב מולי ביקש שאעשה זאת. עשיתי זאת לו ולכל האחרים. הכיתי אותם בחלקים שונים בגופם לפי הוראות החייל. האחרון שהכיתי היה עבד אל-מוטלב. הכיתי אותו על פיו. כשסיימתי החייל דרש ממני להכות את עצמי משום שגיליתי אהדה לנוסעים האחרים. ענית לו שאכן זה מגיע לי והכיתי את עצמי על הפה בכל כוחי מתוך ייאוש וחוסר אונים.

כשעתיים לאחר שהחיילים עצרו אותנו, הם החזירו לנו את תעודות הזהות ודרשו שנוץ משם במהירות. הם אמרו שהם רצו שנגיש כמה כואבות האבנים שפוגעות בחיילים וכאשר פנינו לעזוב את המקום החיילים החלו לסקול אותנו באבנים. כמה מן האבנים פגעו בגבנו וברגלינו.

כאשר התרחקנו כ-10 או 15 מטרים משם, שניים מן הנוסעים, אבו-סייף וחווואמדה, שהיו פצועים, הוכנסו למכוניות של תושבי כפר כרמה הסמוך והוסעו למרפאת איבן סינא שבסמוע. הנוסעים האחרים התפזרו במהירות. מוחמד א-סלאמין ואני התחבאנו מאחורי קיר והשקפנו על מכוניותינו. מוחמד התקשר למשטרה הפלסטינית בסמוע והם ייעצו לנו להישאר במקומנו עד שהם יטפלו בעניין. לאחר כ-30-45 דקות הגיע אמבולנס ולקח אותנו לבית החולים עאליה בחברון. הבנתי ששני הפצועים שפוננו קודם לכן הגיעו לבית החולים אל-אהלי.

בסלעים. הוא היכה בקת הרובה שלו על המראה החיצונית של המונית, שהיא יקרה מאוד. הוא שבר אותה וצרח עלי להיכנס לדרך בה הורו לי לנסוע. הרגשתי שאם אני אסרב להוראותיו אני אשלם בחיים שלי. התחלתי לנסוע קדימה ואחורה בניסיון להיכנס לדרך, לא היתה לי ברירה והכנסתי את המונית בכוח למקום שאמרו לי. המונית פגעה בסלעים וניזוקה קשות. האגוזו התפרק ונפל, ההגה כוח נהרס, תושבת הגיר נהרסה, הפגוש האחורי התפרק וגם שני צידי הרכב נפגעו והתעקמו. בזמן שניסיתי להכנס, ראיתי את המונית של ח'אלד רוואשדה, שאני מכיר אותו מהכפר, עומדת בפנים. אחרי כמה נסיונות הצלחתי להכניס את הרכב למקום שאמרו לי. במשך כל הזמן שניסיתי לנסוע בדרך שאמרו לי החייל צעק עלי ודפק ברובה שלו על דופן הרכב והורה לי לנסוע מהר יותר. נכנסתי ונעצרתי מאחורי המונית של ח'אלד.

לפני שהספקתי לכבות את המנוע הגיע חייל, פתח את הדלת של המונית, תפס אותי בצוואר וגרר אותי החוצה. נפלתי עם הפנים שלי על האדמה. אחד החיילים דרך על הצוואר שלי וחייל אחר דרך על גבי. חייל שלישי הגיע ואמר לשני החיילים לזוז. אני מבין עברית אז הבנתי את מה שהוא אמר. שני החיילים זזו ואני ניצלתי זאת. קמתי, ניגשתי למונית, כיביתי את המנוע, לקחתי את המפתחות ושמתו אותם בכיס. הם ניסו לקחת לי את המפתחות מתוך הכיס אז הוצאתי אותם וזרקתי אותם רחוק. החיילים לקחו מהכיס שלי 1,000 ש"ח בשטרות. בנוסף היתה לי קופה בתוך המונית והחיילים פירקו אותה ולקחו את כל הכסף שהיה שם, כ-250 ש"ח במטבעות.

פחדתי שהם יכו אותי אז כופפתי את ראשי ושמתו את ידי מאחורי העורף. החיילים התחילו להכות אותי באגרופים בבטן ובגב. הם הורו לי להוריד את הידיים מהראש אבל אני סירבתי. אחד החיילים הגיע, הושיט לי פיגיון והורה לי לקחת אותו ולקרוע את צמיגי המונית. סירבתי ואז שמעתי את האוויר יוצא מהצמיגים של המונית. החיילים הורו לי לשבת על הברכיים. שמתו את ראשי בין הברכיים וכיסיתי עם הידיים את הראש כי פחדתי שאקבל מכות על ראשי. שמעתי אותם קוראים לחייל שהחזיק את הפיגיון ואומרים לו שיש במונית צמיג רזרבי. החייל חזר למונית וחתך גם את הצמיג הרזרבי. שמעתי את האוויר יוצא גם מהצמיג הזה.

בסביבות השעה 17:00 חזרנו למקום התקרית כדי לטפל במוניות שלנו. היו שם חיילים ומכונית של משטרה. התקרבנו, אבל החיילים התחילו לרדוף אחרינו. בסוף הצלחנו לדבר עם השוטרים, אבל הם סירבו לסייע לנו. לאחר מכן הצבא והמשטרה עזבו את המקום. בעזרת כמה ילדים מן הכפר הצלחנו להחליף את גלגלי המוניות ולנסוע חזרה לבתינו. הגענו הביתה בסביבות השעה 20:00.

עדותו של מוחמד יוסף מוחמד א-סלאמי, בן 28, תושב סמוע - מחוז חרון, נשוי ואב לשלושה, נהג מונית²

אני נשוי ואב לשלושה בנים. הגדול בהם הוא בן שש וחצי, השני בן ארבע וחצי והשלישי בן שנתיים. בבעלותי מונית מסוג פורד טרנזיט מודל 2000. התחלתי לעבוד כנהג מונית בשנת 1998. אני עובד על קו סמוע - חרון. עבודתי מתחילה ב-6:30 בבוקר ואני מסיים בשעה 17:30-18:00. מעולם לא נחקרתי ולא נעצרתי.

ב-23.7.01 יצאתי מביתי ב-6:30 בבוקר. הסעתי נוסעים כרגיל למחנה הפליטים אל-פואר. בשעה 10:30 דחפור צבאי פתח את הכניסה למחנה הפליטים ונודע לי שגם הכניסה לסמוע נפתחה. הגעתי לסמוע בשעה 10:45, לקחתי מיד נוסעים ונסעתי לכיוון חרון דרך הכביש העוקף. בדרך לחרון ראיתי חיילים במקומות שונים בכביש אבל אף אחד לא עצר אותי. בדרך חזרה לסמוע עלו איתי תשעה נוסעים - שלוש נשים, ילדה קטנה של אחת מהן, וחמישה צעירים.

בסביבות השעה 12:00 עברתי ליד הכפר כרמה, סמוך לבית-הספר בילי ששיך לאונרווי"א. לא ראיתי גייפים צבאיים. פתאום, כ-20 מטרים אחרי בית-הספר בילי, כמה חיילים קפצו מבין מטעי הזיתים לאמצע הכביש והורו לי לעצור. עצרתי מיד. אחד החיילים התקרב למונית ושאר החיילים כיוונו את הנשק שלהם אלי. הם עמדו במרחק של כ-30 מטרים. החייל ניגש לחלון שלידי, בעט בדלת ברגלו וביקש בגסות את תעודת הזהות שלי. מסרתי לו את תעודת הזהות והוא שם אותה בכיס החולצה שלו בלי להסתכל עליה בכלל. הוא הורה לי להתקדם. התחלתי להתקדם באיטיות ואז יצא חייל מבין עצי הזית והורה לי להיכנס לתוך המטע.

הסתכלתי לכיוון שאליו הורו לי לנסוע ואמרתי לחייל שאי אפשר להיכנס עם המונית בדרך הזו כי היא מלאה

2. העדות נבנתה על-ידי רסלאן מחאגינה, בבית העד, ביום 26.7.01

אחד החיילים תפס אותי בצוואר ומשך אותי למעלה. ניסיתי להסתובב ולראות את פניו ואז הוא סטר לי בחוזקה והורה לי ללכת ישר ולא להסתכל לא ימינה ולא שמאלה. ראיתי במרחק של כ-20 מטרים את חי'אלד ואנשים נוספים עומדים ליד קיר של מחסנים ששייכים לתושבי הכפר כרמה. הלכתי לכיוון שהוא אמר לי ובזמן שהלכתי החיילים בעטו בי והיכו אותי באגרופים בכל חלקי גופי. נעמדתי ליד הבחורים שעמדו ליד הקיר. חייל הורה לי להרים את ידי למעלה, לפשק את הרגליים ולעמוד עם הפנים לקיר. שמעתי אותם מקללים בשפה העברית קללות שקשה לי לחזור עליהן. הם הלכו ועשו חיפוש יסודי בשתי המוניות ושברו את השמשה הקדמית. חייל אחד תפס אותי בשערות, סובב את ראשי ואמר לי: "תסתכל על הרכב שלך, יפה נכון? ואם היינו שוברים את השמשה האחרת הרכב ייראה יותר טוב". אז הוא דחף את ראשי בחוזקה לכיוון החזה שלו וראשי נפגע מאפוד המגן שהוא לבש. אחר-כך הוא הורה לי לחזור לעמוד עם הפנים לקיר.

בחיפושים במוניית הם מצאו את עיתון אל-איאם ואחד מהם התחיל לקרוא בערבית ולתרגם לחיילים האחרים מה כתוב שם. הוא אמר להם: "תסתכלו מה אלו כותבים עלינו." שמעתי את החיילים מתקרבים ואז הם התחילו להכות אותנו. לא ראיתי כמה מהם היכו אותנו כי הפנים שלי היו לכיוון הקיר, רק שמעתי את הצרחות של האחרים וגם אני כל הזמן צעקתי ובכיתי. אחד החיילים סובב את ראשי ודיבר איתי בעברית. הוא שאל אותי: מה הביא אותך לכאן? אתה יודע שזה שטח ישראלי. אמרתי לו שאני לא בתל-אביב או בירושלים, אני באיזור חברון. אז הוא נגח בי בראשו כאשר הוא חובש קסדה. הוא התרחק ושלשה חיילים התקרבו והתחילו להכות אותי באגרופים ולבעוט בי בכל חלקי גופי. הם הורו לי לכרוע על ברכיי כשפניי לכיוון הקיר. שמת את הראש בין הברכיים. הם נתנו מכה לבחור שלידי והוא נפל. בנפילה שלו הוא דחף אותי וגם אני נפלתי. קמתי על רגליי וניסיתי להסתכל לכיוון החיילים ואז אחד החיילים קפץ ונתן לי בעיטת קראטה בבטני. אני נפלתי על הגב. החייל התקרב אלי ומשך אותי בשערות. הוא העמיד אותי ליד הקיר. חייל אחר ניגש למוניית שלי ופירק את מכשיר הקשר. הוא שאל אותי למה אני מחזיק במכשיר כזה. הסברתי לו שלכל הנהגים בתחנה שלי מורכבים מכשירים כאלה במוניות ואז הוא אמר: "מוטורולה זה לא שלכם, תלכו לערפאת שיסדר לכם מכשירים."

החזירו אותי עוד פעם לעמוד עם הפנים לקיר והרגשתי שזורקים עלינו אבנים. שלוש אבנים פגעו בי בכתף

ושתי אבנים בגב. אחד החיילים תפס אותי בשערות וגרר אותי לכיוון המוניית שלי. הוא אמר: "תסתכל על הרכב שלך" ואז החזיר אותי לעמוד עם הפנים לקיר. חי'אלד עמד ליד והחיילים סחבו אותו אחורה. אחד החיילים אמר לו: "אם אתה רוצה שנשחרר אתכם אז עליך להכות את כולם באגרופך". אותו חייל אמר לכולנו להכות אחד את השני. הם אמרו לנו באיזה מקום בגוף להכות. חייל אחד הביא את אחד הבחורים שהיה איתנו, ששמו מוחמד עלי מחאריק, ואמר לי לתת לו סטירה. כיסיתי את פניי בידי וסירבתי. החייל נתן לי מכה על הפנים. חייל אחר בא מאחורי והניח את נשקו על כתפי לכיוון הראש של מוחמד. הוא הורה לי להוריד את הידיים שלי מהפנים ואם לא אז הידיעה הבאה באל-ג'זירה תהיה ידיעה על מותו של הבחור. אז הורדתי את ידי ומוחמד נתן לי סטירה. זה לא סיפק את החייל והוא הורה לו לתת לי סטירה יותר חזקה. אמרתי למוחמד שייתן לי מכה חזקה ולא יתרגש. דמעות ירדו מעיניו והוא נתן לי סטירה חזקה. החיילים הסתפקו בזה. הם הביאו עוד בחור מהעיירה שלנו, בשם עבד אל-מוטלב מוחמד מחאריק. הם הורו לו לתת לי אגרופ בעין. הבחור היסס ואז אני אמרתי לו שלא יתרגש ושייתן לי מכת אגרופ חזקה. אז הוא נתן לי אגרופ חזק בפנים ומיד אחר כך הוא התחיל לבכות, לדעתי מרוב כעס ולא בגלל הכאבים מהמכות שהוא קיבל.

הוא: צ'610010. נשארתי לשכב מאחורי המחסנים כדי לנוח קצת מכל מה שעברתי.

אחרי כרבע שעה התקשרתי מהפלאפון שלי לתחנת המשטרה הפלסטינית בסמוע והם שלחו לנו אמבולנס שהגיע אחרי 45 דקות. הם לקחו אותי ואת ח'אלד והעלו אותנו לאמבולנס. בשלב הזה איבדתי את ההכרה והתעוררתי רק בחדר המיון בבית-החולים עאליה שבחברון. בשעה 17:30 בערך שחררו אותנו וחזרתי עם ח'אלד למקום בו נשארנו המוניות שלנו. ראינו שם חיילים וגייץ של משטרה. חיכינו קצת שהחיילים יעזבו אבל כשראינו את הרכב של המשטרה החלטנו להתקרב. השעה הייתה בסביבות 19:00. החיילים לא נתנו לנו להתקרב, אבל בסוף דיברתי עם אחד השוטרים והסברתי לו מה שהחיילים עשו לנו. השוטר אמר לי שזה לא העניין שלו. סיפרתי לו שהחיילים גנבו לי את הכסף, את הטייפ שהיה במוניתי ואת מכשיר המוטורולה ואז הוא נתן לי מספר טלפון שהוא: 9969444 ואמר לי להתקשר לשם. כשהתקשרתי התברר לי שזה משטרת קריית ארבע. סיפרתי להם כל מה שקרה לנו ועל הדברים שהחיילים גנבו לנו. אמרו לי להגיע למחלת בבוקר. כשחזרתי הביתה התייעצתי עם חברים ועם המשפחה והם הציעו לי לא ללכת לשם כי יכול להיות שיעצרו אותי בגלל קנסות תנועה שלא שילמתי.

אני יכול לזהות את אחד החיילים בוודאות ואני יכול לזהות אותו מבין אלף חיילים. הוא היה בערך בגובה מטר שמונים, השיער שלו בהיר וגם צבע עורו בהיר. היו לו משקפי שמש בצבע כסף ואפוד מגן בצבע קרם בהיר, שהיה שונה מהאחרים. היה כתוב על האפוד משהו שלא הספקתי לקרוא.

הנזקים למוניתי שלי הם בסך של כ-20,000 ש"ח.

עדותו של מחמוד מוחמד מחמוד חואמדה (שפיחה), בן 21, תושב סמוע - מחוז חברון, רווק, סטודנט³

אני סטודנט לתרבות ערבית באוניברסיטת חברון. אני גר בבית הוריי יחד עם 14 אחיי ואחיותיי. מדי יום אני נוסע לאוניברסיטה בשעות הבוקר וחוזר בשעות אחר-הצהריים. מעולם לא הוכיתי על-ידי חיילים קודם לכן, רק עוכבתי במחסומים לצורך בדיקת תעודת הזהות. לא נעצרתי ולא נשפתי מעולם. אני פעיל בחוג הסטודנטים של תנועת הפת"ח באוניברסיטה.

ביום 23.7.01 יצאתי מביתי בשעה 11:20 בבוקר לכיוון תחנת המוניות. התכוונתי לנסוע לאוניברסיטה בחברון. עליתי למונית פולסוואגן שהנהג שלה היה ח'אלד מורשיד, אותו אני מכיר ושבדרך כלל אני נוסע איתו. במונית היו עוד שני נוסעים, אחד מבוגר ואחד צעיר. הבחנתי שהנהג מתכוון לנסוע דרך הכניסה הראשית של סמוע למרות שלפי מיטב ידיעתי כניסה זו סגורה מאז אוקטובר 2000. לכן נסענו תמיד דרך יטא ודורא לחברון. שאלתי את הנהג והוא אמר לי שהדרך נפתחה בשעה 10:00 בבוקר ושהוא נסע בה כבר באותו בוקר לחברון וחזרה. נסענו בדרך העוקפת חברון - באר-שבע עד שהגענו סמוך לכניסה לכפר כרמה, כשמונה קילומטרים מהעיירה סמוע. הבחנתי שרק משאיות נוסעות בכביש ולא ראיתי מכוניות פרטיות פלסטיניות. הייתי בטוח שהדרך בטוחה משום שהנהג אמר לי שכבר נסע בה באותו בוקר. ידעתי גם שדרך זו מקצרת את הנסיעה בכחצי שעה.

כשהתקרבנו לכפר כרמה הבחנתי בגייץ שבא מולנו, נכנס לכפר כרמה ונעצר בצד. הנהג האט את נסיעתו ולאחר שעברנו את הכניסה לכפר בכמה מטרים אמרתי לנהג שיעצור. עיניו היו על המראה והוא הסתכל במה שקרה מאחוריו. המונית נסעה באיטיות, ואז קפץ חייל מאחורי הגייץ ושמעתי אותו צועק. לא הבנתי מה הוא אמר אבל ראיתי שנסקו מכוון אלנו.

בין שמונה לעשרה חיילים עמדו מסביב למונית. אחד מהם ניגש לצד בו ישבתי, ליד הנהג, תפס את חולצתי מבעד לחלון, פתח את הדלת וסחב אותי החוצה. הוא צעק עלי למסור לו את תעודת הזהות שלי. מסרתי לו אותה ואז הוא נתן לי סטירה חזקה. הרגשתי כאבים באוזן השמאלית. הוא שאל אותי מאיפה אני ועניתי לו שאני מסמוע. הוא סטר לי שוב בלחי השנייה. בשלב הזה כל שאר הנוסעים ירדו מן המונית והחיילים החלו לערוך חיפוש ברכב. החייל שסטר לי התרחק קצת, בערך כמטר, ואז חייל אחר הגיע. הוא רקד ושר בטון מלגלג. לא הבנתי מה הוא אומר. הוא התקרב אלי ונתן לי שתי סטירות בבת אחת בשתי ידי. התחלתי לבכות ולצעוק ולהתחנן בפניהם שיעזבו אותי. הבחנתי בשני חיילים שלקחו את הנוסע הצעיר האחר מאחורי הגייץ ונתנו לו מכות.

הגיע חייל שסטר לי, היכה אותי בקת הרובה שלו על החזה והורה לי לשבת ליד קיר בסמוך לכביש. לא עברה דקה וחמישה חיילים הגיעו בריצה וסימנו לי "למה ישבת?" סימנתי להם שהחייל השני אמר לי

3. העדות נבנתה על-ידי רסלאן מחאגינה, בבית העד, ביום 26.7.01.

לשבת. כשהתחלתי לקום כדי למלא את הוראותיהם, הם התחילו לבעוט בי ולהכות אותי באגרופיהם ובקתות הרובים שלהם. הם היכו אותי בכל חלקי גופי ואז נפלתי על הרצפה והם המשיכו להכות אותי עוד כשלוש-ארבע דקות.

הגיעה מונית נוספת מסוג פורד טרנזיט שנסעה מכיוון חברון לכיוון סמוע. החיילים עזבו אותי, עצרו את המונית השנייה, וניגשו אליה. אחד החיילים לקח אותי לגיפ. רגלי כאבה והתקשיתי ללכת, ולכן החייל גרר אותי. הוא הושיב אותי בתוך הגיפ וחיייל אחר ישב מולי. חייל שעמד בפתח הגיפ מאחור הוציא סכין באורך של כ-25 סנטימטרים והניח אותה ליד הצוואר שלי. הוא דיבר וצחק אבל לא הבנתי מה הוא אומר. הייתי בגיפ כחמש דקות ואז ראיתי שהמונית השנייה נוסעת לכיוון מטע הזיתים ועולה על הסלעים והמונית שלנו גם היא נמצאת שם. לא ידעתי כיצד היא הגיעה לשם. החיילים הורידו את הנוסעים מהמונית השנייה. היו שם שלוש נשים וכמה גברים צעירים. הם שיחררו את הנשים והעמידו את הגברים בכיוון הקיר. המרחק בין הגיפ בו הייתי לבין הקיר היה כ-15 מטרים ויכולתי לראות את הנעשה שם מבעד לדלת האחורית של הגיפ.

אחד החיילים סימן לחייל שישב מולי בגיפ והורה לו להביא אותי למטע הזיתים. הוא הוריד אותי מהגיפ והורה לי ללכת לכיוון החייל שסימן לו. הלכתי כמה מטרים ונעמדתי. לא ידעתי מה לעשות. החייל אמר לחיילים האחרים שיביאו אותי אליו והם צעקו עלי שאגיע מהר. הגעתי אליו ואז הוא ועוד חייל אחד התחילו להכות אותי בידיהם. הם נתנו לי סטירות ואגרופים. הנחתי את ידי על ראשי כדי להגן עליו וקירבתי את הראש לחזה. הם המשיכו להכות אותי על פניי, על גבי, על החזה ועל הבטן. כל אותו זמן צרחתי מכאבים. נשארתי עומד על רגליי והם היכו אותי במשך כדקה. אחד החיילים תפס אותי בשערותיי מאחור ודחף אותי בחוזקה לקיר. מאחר וידי היו על ראשי, היד שלי היא שפגעה בקיר. נעמדתי עם השאר שעמדו בשורה ליד הקיר, הייתי ראשון מצד ימין. חייל אחד נתן לכל אחד מאיתנו אגרוף בפנים וחייל אחר נתן לכל אחד מאיתנו בעיטה ברגל. קיבלתי גם שלוש מכות על גבי בקת של רובה. אחד החיילים תפס אותי בכוח בשערותיי והורה לי להכות את האיש שעמד לצדי. היססתי בהתחלה ואז הוא התחיל להכות אותי על ראשי ולצרוח לעברי שאכה את הבחור. הכיתי אותו באגרופי שלוש פעמים. לאחר מכן הם פנו לבחור הזה ודרשו ממנו להכות אותי בחזרה. הוא היכה אותי פעמיים. המכות היו חזקות כי החיילים דרשו ממנו

שיכה בחוזקה. חייל אחד תפס את ראשי ואת ראשו של זה שעמד לצדי והטיח את ראשינו זה בזה. זה נעשה גם לכל שאר הבחורים שעמדו שם.

החיילים התרחקו כשני מטרים מאיתנו והתחילו ליידות בנו אבנים. הם זרקו כחמש אבנים ואמרו לנו בערבית שהם רוצים להראות לנו כמה שהאבנים מכאיבות. האבנים האלה לא פגעו בי אבל פגעו באחרים. אחד החיילים הוציא את חיילד, נהג המונית, ואמר לו שאם יכה את כולנו באגרופו הם יתנו לו להשתחרר וללכת הביתה. חיילד היסס בהתחלה ואז חייל אחד היכה אותו באגרופו. חיילד נתן לי מכה באגרופו על הראש והמשיך להכות את האחרים. אחרי שסיים להכות את כולם החיילים צעקו לעברנו שנלך. ואז, כשהתכוונו ללכת, אחד החיילים זרק לעברי אבן שפגעה בראשי מאחורה. החייל שזרק את האבן היה במרחק של כמטר וחצי ממני. הרגשתי בדם שזורד מראשי כתוצאה ממכת האבן.

ברחנו למעלה לכיוון הכפר כרמה. כמה מתושבי הכפר שעמדו על הגבעה המתינו לנו. הם טיפלו בי ושמו לי יוד ופלסטר. אמבולנס מחברון לקח שני פצועים, את שני נהגי המוניות. אני נלקחתי בפורד טרנזיט מקומית למרפאה ביטא. קיבלתי טיפול במשך כשעה וחצי ואז לקחו אותי הביתה. התקלחתי ושהיתי בבית כשעה. אז הרגשתי כאבים חזקים בגב, ברגליים, בראש, בלסת ובאוזניים. האחים שלי העבירו אותי לבית-החולים עאליה בחברון. בבית החולים עברתי טיפולים במשך כשעתיים ונאמר לי שאם הכאבים יחזרו עלי לשוב לטיפול נוסף.

עד עכשיו אני מרגיש כאבים עזים בראש מאחור, באוזניים, בלסת השמאלית, בגבי, ברגליי ובכתפי השמאלית.

תעודת הזהות שלי נזרקה על-ידי החיילים במקום והנהג חיילד הוא שהביא לי אותה בשעות הערב המאוחרות.

הגשתי תלונה לאנשי הביטחון של בית-החולים עאליה ובמשטרה הפלסטינית בסמוע.

עדותו של מוחמד ח'ליל סולימאן סופיה (אבו סייף), בן 21, תושב סמוע – מחוז חברון, רווק, פועל בניין⁴

אני גר בכפר סמוע עם משפחתי – הוריי ושמונת אחיי ואחיותי. לפני תחילת אינתיפאדת אל-אקצה עבדתי כפועל בניין בתוך ישראל – בבאר שבע ובקרית גת. עם תחילת האינתיפאדה הפסקנו לעבוד בגלל הסגר והמצור.

הכניסה הראשית לסמוע חסומה בערימות עפר וקוביות בטון מאז תחילת האינתיפאדה באוקטובר 2000. היציאה הראשית מובילה לכביש העוקף באר שבע-חברון, ובדרך עוברים ליד התנחלות עתניאל. בגלל חסימת היציאה הראשית נאלצנו להשתמש בדרך מאולתרת כדי לצאת מהכפר לכיוון חברון או לעיירות ולכפרים הסמוכים. אנחנו נוסעים דרך יטא, ומשם דרך א-ריחייה, אל-פואר, ומשם לחברון.

ביום שני, 23.7.01, התכוונתי לנסוע לחברון. בתחנת המוניות נודע לי שהיציאה הראשית מהכפר נפתחה, ומכוניות יכולות לעבור בה ולהגיע לחברון דרך הכביש העוקף. עליתי על מונית מדגם פולקסוואגן מסחרית, עם שני נוסעים נוספים. שם הנהג היה ח'אלד מורשיד, ושמו של נוסע נוסף הוא אחמד סולימאן. שמו הפרטי של הנוסע השלישי אינו ידוע לי, אבל הוא בן למשפחת טפיחה.

יצאנו מסמוע בסביבות השעה 11:00 בבוקר. אני ישבתי בכיסא שמאחורי הנהג, והצעיר ממשפחת טפיחה ישב בכיסא שליד הנהג. כשהגענו סמוך לכפר כרמה, הבחנו בגייפ שעומד בצד הדרך. גייפ נוסף נסע לכיוון שלנו. כמה מטרים לאחר שעברנו את הגייפ שחנה, הנהג הסתכל במראה וראה שחייל קפץ מהגייפ, כיוון את נשקו לעברנו וקרא לנו לעצור.

הגייפ הנוסע שהגיע עקף אותנו ועצר ליד הגייפ שחנה. כמה חיילים – אני לא יודע את המספר המדויק אבל יותר מחמישה – יצאו משני הגייפים. אחד החיילים הורה לנהג המונית לכבות את המנוע. הוא לקח את

תעודות הזהות של כולנו והורה לנו לרדת מהרכב. יצאנו מהמונית ועמדנו לידה. כמה מהחיילים החלו לבצע חיפוש במונית וחייל אחד היכה בקת רובהו במכסה המנוע, בפנסים ובשמישה הקדמית. כחמישה חיילים היו לידנו. אחד מהם סימן בידו שאחד מאתנו יבוא אליו. הצעיר שעמד ליד התכוון לגשת אליו ואז החייל צעק ואמר בערבית רהוטה שהוא מתכוון שאני אבוא אליו. ניגשתי לחייל. הוא תפס אותי בחולצתי ואמר: "בוא, יא חמאס, יא פתח". החייל גרר אותי אל מאחורי הגייפ שעמד מאחורי המונית והחל להכות אותי, תוך שהוא מלווה את המכות בקללות ובצעקות בערבית. הוא היכה אותי בקת הרובה בראשי ועל אוזני השמאלית. החייל לקח קסדת פלדה שהיתה מונחת בגייפ והיכה אותי באמצעותה על אוזני השמאלית. בזמן שהחייל היכה אותי צעקתי ובכיתי. הרגשתי שדם זב מאוזני, ראייתי היטשטשה וחשתי כאבים עזים באוזני ובעיניי.

לאחר שהוכתי, להערכתי כרבע שעה, הגיע חייל נוסף. הוא אמר לחייל שהיכה אותי: "עזוב אותו. אני אראה לך איך מכים". הוא לקח משהו מתכתי מארגו שהיה מונח בגייפ. לא זיהיתי את החפץ. החייל היכה בצד השמאלי של ראשי, ליד האוזן, בעזרת החפץ הזה. נפלתי וכנראה שאיבדתי את הכרתי כי אני לא זוכר מה היה אחר כך. התעוררתי רק למחרת, בשעה 09:00 בבוקר, בבית החולים אל-אהלי בחברון.

אחרי שהתעוררתי סיפרו לי שהתושבים נשאו אותי לאחד הבתים, שם שפכו מים על ראשי. הם הזמינו אמבולנס אך נאמר להם שאין אמבולנס פנוי בחברון אז הם העלו אותי על רכב מסוג פולקסוואגן ובצומת הכניסה לסמוע קראו לבן דודי, שלקח אותי למרפאת סמוע. לאחר מכן הועברתי באמבולנס לבית-החולים בחברון, שם הייתי מאושפז משך שלושה ימים.

את תעודת הזהות שלי, שהחיילים לקחו, קיבלתי היום מהמת"ק הפלסטיני. עד עכשיו לא הגשתי תלונה אך בכוונתי לעשות כן. אני יכול לזהות בוודאות את החיילים שהכו אותי.

4. העדות נבנתה על-ידי רסלאן מחאגינה, בבית העד, ביום 26.7.01.

משנתפסים חיילים הנוהגים כך הם נשפטים בחומרה". הדובר הוסיף כי מאז תחילת האינתיפאדה נפתחו שמונה חקירות מצ"ח בגין עיכוב של פלסטינים או תקריות אלימות במחסומים.

התייחסותו של דובר צה"ל למקרי התעללות של אנשי כוחות הביטחון בפלסטינים כאל מקרים חד-פעמיים הנחקרים ביסודיות וסירובו לראות בכך תופעה, בניגוד לעמדתם של קצינים בכירים המשרתים בשטח, מונעת מראש טיפול רציני בבעיה. גישה זו מצביעה על התעלמות מופגנת מהמציאות הקשה בשטח ועל אדישות כלפי כבודם ושלמות גופם של תושבי השטחים.

המקרה המתואר בדו"ח זה הוא תוצאה ישירה של העדר התייחסות מערכתית לתופעת ההתעללויות בפלסטינים. עד היום לא עשתה מערכת הביטחון מאמץ רציני על-מנת להבהיר באופן חד-משמעי לאנשי כוחות הביטחון המשרתים בשטחים כי מעשי התעללות הם אסורים לחלוטין וכי כל מי שיפר איסור זה ייענש בחומרה. ברור כי אותה "פעילות הסברתית שוטפת", אליה התייחס דובר צה"ל, אינה מצליחה למנוע מקרים של התעללות ועדויות על מעשים כאלה כלפי פלסטינים ותושבי השטחים ממשיכות להגיע לבצלם, כמו גם לארגוני זכויות אדם אחרים. העובדה שחיילים לא טרחו להכחיש בפני עובד בצלם כי האירוע החמור המתואר בדו"ח זה אכן התרחש, ואף הצדיקו אותו, מעידה יותר מכל על כך שפעולות החינוך וההסברה הנעשות בנושא הן רק מס שפתיים ולא ניסיון כן ואמיתי לעקור את התופעה מהשורש אחת ולתמיד.

בצלם קורא לצה"ל לחקור מקרה זה באופן מהיר ויסודי ולהעמיד את האחראים לדין.

המקרה המובא בדו"ח זה הוא חמור במיוחד ומוזכר את מקרי ההתעללות החמורים שנחשפו במהלך האינתיפאדה הקודמת. עם זאת, אלימות של אנשי כוחות הביטחון כלפי פלסטינים הינה תופעה המלווה את הכיבוש מזה שנים רבות, מכות והתעללויות מצד אנשי כוחות הביטחון הפכו במהלך השנים לחלק בלתי נפרד מהמציאות היומיומית המלווה את תושבי השטחים כמעשה שבשגרה. ברוב המקרים מדובר אמנם בהתעללויות "במינון נמוך", כמו סטירה, בעיטה, עלבון, עיכוב לשווא במחסומים או יחס משפיל, אך מעת לעת נחשפים מקרים של אלימות קשה יותר.⁵

באותו יום בו התרחש האירוע המתואר בדו"ח זה, פורסמה בעיתון "הארץ" ידיעה על מקרים של התעללות והשפלות של פלסטינים בשטחים.⁶

בידיעה נכתב כי "בדיונים פנימיים שהתקיימו באחרונה בפיקוד המרכז ובמפקדת כוחות צה"ל בגדה הבינו קצינים דאגה מתופעות של התעמרות מצד חיילי צה"ל בתושבים פלשתינאים". בידיעה הובאה שורה ארוכה של דוגמאות להשפלות, כולל עיכוב ממושך לשווא במחסום, כליאת פלסטינים במכוניותיהם בחום היום, דרישת "דמי מעבר" במחסום כמו קופסת סיגריות או פחיות שתייה, מכות, ניקוב צמיגים, החרמת מפתחות הרכב ועוד. קצינים בכירים אמרו לכתב "הארץ", כי "התקריות שנחשפו עלולות להיות רק 'קצה הקרחון' של תופעה רחבה ביותר".

בתגובה לידיעה אמר דובר צה"ל כי "המקרים המתוארים אינם מוכרים בצה"ל כתופעה [...] המפקדים מקיימים פעילות הסברתית שוטפת עם החיילים כדי להדגיש את ערך כבוד האדם ואת ההבדל בין המפגעים לבין התושבים הפלשתינאים הסובלים מהמציאות שנוצרה באזור [...] צה"ל מוקיע מקרים מעין אלו.

5. ר' דו"חות בצלם בנוגע לאלימות של אנשי כוחות הביטחון כלפי פלסטינים. בצלם, *מכת מדינה: הכאות, התעללויות והשפלות של פלסטינים בידי אנשי משטרה ומגייב בחודשים יוני-יולי 1996*, ספטמבר 1996; בצלם, *ברוטאליות לשמה - ממשיכים להכות: הכאות והתעללויות של פלסטינים בידי אנשי מגייב ושוטרים בחודשים מאי-אוגוסט 1997*, אוגוסט 1997; בצלם, *מועלי ציון: הפרת זכויות האדם של עובדי השטחים בישראל ובהתנחלויות*, ספטמבר 1999; בצלם, *מעשים שבשגרה: מכות והתעללויות בפלסטינים על-ידי כוחות הביטחון במהלך אינתיפאדת אל-אקצה*, מאי 2001.

6. עמוס הראל, "חיילים דרשו 'דמי מעבר' מפלשתינאים במחסומים", *הארץ*, 23.7.01.

תגובת דובר צה"ל

לישראל	הגנה	צבא
צה"ל	דובר	חטיבת
ציבור	קשרי	ענף
9 ת"א	בן אביי	רח' איתמר
01000		ד.צ.
03-6080339/40		טלפון:
03-6080334		פקס:
1192	-	זכ
2001	ביולי	30

לכבוד
"בצלם" - מר ליאור יבנה

הנדון: דו"ח "בצלם" בנושא "התעללות חיילים בפלסטינים"

שלום רב,

להלן התייחסותנו לדו"ח בנושא שבנדון-

בעקבות תחקיר ראשוני של מפקד הגדוד הוחלט לפתוח בחקירת משטרה צבאית חוקרת. עם

סיומה יועברו הממצאים לעיון וחוות דעת הפרקליט הצבאי הראשי.

צה"ל מגנה בתוקף אירועים בהם נוהגים באלימות כלפי חפים מפשע ויטפל בכל מפירי הוראות

אלו.

בברכה,

רב-סרן
סיוע

אפרת
ראש

שגב,
מדור

בצלם, מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים, הוקם בפברואר 1989 על-ידי גוף רחב של משפטנים, אנשי רוח, עיתונאים וחברי כנסת. **בצלם** שם לו למטרה לתעד ולהביא לידיעת קובעי המדיניות והציבור הרחב את הפרות זכויות האדם בשטחים. נתוני **בצלם** מבוססים על עבודת שטח ותחקירים עצמאיים וכן על מקורות ישראליים רשמיים, עיתונות ונתונים של ארגוני זכויות אדם אחרים.
